

Minister Finansów i Gospodarki

Znak pisma: DIP-VI.054.14.2025
Warszawa, 05 grudnia 2025 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 12894 poseł Olgi Ewy Semeniuk-Patkowskiej

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję poniżej odpowiedź na pytania zawarte w interpelacji nr 12894 poseł Olgi Ewy Semeniuk-Patkowskiej ws. odpływu produkcji przemysłowej z Polski i spadku konkurencyjności inwestycyjnej. Odpowiedź została opracowana w oparciu o informacje opracowane przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii (MRiT), Ministerstwo Klimatu i Środowiska (MKiŚ), Ministerstwo Aktywów Państwowych (MAP) oraz Ministerstwo Energii (ME).

1. Pytanie dot. odpływu produkcji przemysłowej z Polski w latach 2023-2025 i analizowania zjawisk przemysłowych przez rząd

Monitoring krajowego sektora przemysłowego prowadzony jest przez MRiT w ramach bieżącej działalności analitycznej, w oparciu o dane statystyki publicznej i publicznie dostępne informacje gospodarcze.

Dostępne dane statystyczne nie wskazują na występowanie w latach 2023-2025 zjawiska odpływu produkcji przemysłowej z Polski do innych krajów Europy Środkowo-Wschodniej (EŚW) takich jak Czechy, Słowacja czy Rumunia.

Według danych Eurostatu, produkcja sprzedana w przemyśle (rozumianym jako trzy sekcje: górnictwo, przetwórstwo, wytwarzanie energii) była w sierpniu 2025 r. wyższa o 1,8% w Polsce w porównaniu z końcem 2023 r., w pozostałych wskazanych krajach była niższa, w Czechach (-3,4%), w Rumunii (-3,7%) i Słowacji (-5,8%).

Spośród tych trzech sekcji, tylko w wytwarzaniu energii odnotowano w Polsce niższą wartość produkcji sprzedanej niż w 2023 r. Wartość produkcji energii była w Polsce w sierpniu 2025 niższa o 7,8% niż w końcu 2023, tymczasem spadek na Słowacji (-4,3%) był płytszy, Rumunia odnotowała minimalny wzrost (+0,1%), natomiast produkcja energii była znacznie wyższa w Czechach (+5,3%).

W sekcji górnictwa i wydobywania produkcja sprzedana w Polsce wzrosła w sierpniu 2025 o 0,2% w porównaniu z końcem roku 2023. Był to z jednej strony wolniejszy wzrost niż

odnotowany w przypadku Rumunii (+2,9%) i Słowacji (+0,8%) – jednocześnie jednak pozytywnie kontrastujący z silnym spadkiem produkcji w Czechach (-11%).

Natomiast w głównej i największej sekcji przemysłu, tj. przetwórstwie, Polska była jedynym krajem, gdzie odnotowano wzrost produkcji sprzedanej w porównaniu z końcem 2023 r. (+3,3%). We wszystkich wskazanych krajach produkcja w przetwórstwie była o ponad 4% niższa niż w końcu 2023 r. Najsilniej spadła na Słowacji (-4,7%), zaś spadek w Czechach (-4,2%) i Rumunii (-4,1%) był nieznacznie płytszy.

Analizując główne grupy towarów, Polska była jedynym krajem notującym wzrost aktywności w produkcji dóbr kapitałowych (+5,4%) – pozostałe analizowane gospodarki EŚW odnotowały spadek: -9,6% w Rumunii, -5,1% w Czechach i -4,5% na Słowacji.

Produkcja dóbr konsumpcyjnych wzrosła w Polsce o 5,8%, co również jest najlepszym wynikiem w tej grupie krajów (Słowacja +4,1%, Rumunia +0,3%, Czechy -0,1%).

Produkcja dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (takich jak AGD) rzeczywiście wzrosła bardziej dynamicznie w Rumunii (+12,9%) i na Słowacji (+7,7%) niż w Polsce (+2,8%) – jest to jednak wciąż wyraźnie dodatnia dynamika, niepozwalająca mówić o odptywie produkcji z Polski. Spadek produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku odnotowały natomiast w okresie koniec 2023 - połowa 2025 Czechy (-6,5%).

W produkcji dóbr konsumpcyjnych nietrwałych wzrost w Polsce wyniósł +5,3%, znacznie powyżej Czech (+0,7%), Słowacji (+0,3%), oraz Rumunii (-1,5%).

2. Pytanie dot. konkurencyjności kosztowej i inwestycyjnej polskiego przemysłu na tle innych krajów EŚW

Atrakcyjność inwestycyjna Polski na tle Czech, Słowacji i Rumunii

W ostatnich latach Polska pozostaje istotnym uczestnikiem globalnych przepływów bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ). Dane z lat 2020–2024 pokazują kilka wyraźnych trendów. Polska utrzymywała istotną pozycję w przyciąganiu inwestycji zagranicznych, choć ostatni rok był słabszy pod względem napływu BIZ. Tym samym Polska spadła z 14. pozycji na świecie w 2023 r. (15. pozycja w 2022 r.) w rankingu UNCTAD z napływem inwestycji na 25. w 2024 r.

Polska wg rankingu Kearney znalazła się w 2025 r. na 9. pozycji w klasyfikacji rynków wschodzących (8. pozycja w 2024 r.). Natomiast w rankingu EY Polska znalazła się na 6. pozycji w 2024 r. pod względem ilości projektów inwestycji w Europie – 259, co oznacza wzrost o 13% r/r. W raporcie autorzy prognozują Polsce wzrost w 2025 r. na poziomie 3,5% r/r wskazując, że Polska umocniła swoją pozycję jako centrum przemysłowe i logistyczne, wykorzystując centralne położenie, konkurencyjność kosztową i znaczną pulę wykwalifikowanych pracowników.

W latach 2020–2022 napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych do Polski utrzymywał się na stosunkowo wysokim poziomie, odpowiednio 15,8 mld USD w 2020 r., 30,7 mld USD w 2021 r. i 35,1 mld USD w 2022 r. Szczególnie rok 2021 okazał się dla Polski bardzo korzystny, co wpisywało się w ogólny trend odbudowy napływu kapitału po

pandemii COVID-19. Rok 2022 przyniósł dalszy wzrost. Lata 2023-2024 cechowało osłabienie. W 2023 r. widoczny był spadek do 28,4 mld USD, a w 2024 r. wartość BIZ obniżyła się do ok. 12,7 mld USD.

Spadek napływu BIZ Polski w 2024 r. nie był odosobnionym przypadkiem, lecz częścią szerszego, europejskiego trendu. Jak wskazują dane UNCTAD, napływ inwestycji do krajów rozwiniętych spadł w 2024 r. o 22%, a do Unii Europejskiej aż o 44%. Głównymi przyczynami były transakcje finansowe i restrukturyzacje korporacyjne napędzane zmianami w łańcuchach dostaw oraz międzynarodowymi reformami podatkowymi, a także napięcia geopolityczne i niestabilność rynków finansowych, które wpłynęły na ostrożność inwestorów. Spadek odnotowało w 15 z 27 państw członkowskich UE, przy czym największe gospodarki zmagają się ze znaczącymi spadkami.

Tendencje obserwowane w tym samym czasie w Czechach różniły się od tego obrazu istotnie. W ostatnich pięciu latach wartość inwestycji zagranicznych oscylowała tam w przedziale 9,0–10,2 mld USD rocznie, co pozwala mówić o przewidywalnym i stabilnym środowisku inwestycyjnym tego kraju.

Rumunia odnotowała w analizowanym okresie dość zmienny napływ inwestycji. Wartości BIZ wahały się, począwszy od 3,4 mld USD w 2020 r., przez szczyt 11,2 mld USD w 2022 roku, po spadek do 6,2 mld USD w 2024 r.

Słowacja z kolei zmagала się z wyraźną niestabilnością napływu BIZ, a nawet odnotowała ujemną wartość (-2,4 mld USD) w 2020 r. Lata 2021-2022 przyniosły poprawę, z napływem na poziomie 3,46 mld USD w 2022 r., jednak kolejne lata były bardzo słabe – jedynie 0,2 mld USD w 2023 i 1,8 mld USD w 2024 r.

Z danych o inwestycjach typu greenfield wynika, że Polska pozostaje atrakcyjnym miejscem nowych projektów inwestycyjnych, choć ich dynamika jest umiarkowana. W 2024 r. ogłoszono w Polsce projekty o wartości 14,4 mld USD (w 2020 r. było to 23,8 mld USD), średnia wartość inwestycji greenfield z pięciu lat wyniosła 20,5 mld USD, co wskazuje, że mimo obecnego słabszego okresu, wcześniejsze lata były pod tym względem bardzo dobre.

Podobnie jak w przypadku ogólnych BIZ, Czechy odznaczają się stabilnością w obszarze inwestycji greenfield. Ich wartość w latach 2020-2024 wahała się w wąskim przedziale 2,4–3,8 mld USD, a średnia pięcioletnia wyniosła 3,07 mld USD, potwierdzając konsekwentne, choć umiarkowane, pozyskiwanie nowych projektów.

Rumunia przeżywała wyraźny rozkwit inwestycji greenfield w latach 2022-2023, kiedy wartość projektów sięgała odpowiednio 13,4 i 10,7 mld USD. Mimo spadku do 7,1 mld USD w 2024 r., średnia pięcioletnia na poziomie 8,08 mld USD jest wysoka i świadczy o atrakcyjności tego rynku dla nowych inwestycji.

Słowacja notuje skromniejsze, ale względnie stabilne wartości inwestycji greenfield, które w ostatnich pięciu latach oscylowały wokół średniej wynoszącej 2,9 mld USD. Po wyraźnym spadku w 2023 r. (2,1 mld USD), odnotowała lekki wzrost do 3,2 mld USD w roku 2024.

Jeśli spojrzymy na skumulowane BIZ¹, Polska odnotowała wzrost z 263 mld USD w 2020 r. do 345 mld USD w 2024 r., co wskazuje, że mimo spadków w tempie napływu w ostatnich latach, łączna wartość zagranicznych inwestycji w Polsce systematycznie rośnie.

Czechy natomiast osiągnęły w 2024 r. poziom 216 mld USD, czyli około dwie trzecie wartości polskich zasobów BIZ.

Łączna, zsumowana wartość napływu BIZ w Rumuni w latach 2020-2024 wyniosła 131,1 mld USD.

Trend spadkowy wykazała skumulowana wartość BIZ do Słowacji, która zmniejszyła się z 62,1 mld USD w 2023 r. do 60,7 mld USD w 2024 r.

Ceny energii elektrycznej w Polsce na tle Czech, Rumunii i Słowacji

Biorąc pod uwagę cenę energii elektrycznej ze wszystkimi opłatami i podatkami dla odbiorców spoza grupy gospodarstwa domowe, o rocznej konsumpcji między 70 GWh a mniej niż 150 GWh, w I poł. 2025 r. w Polsce wynosiła ona ok. 171 euro za MWh, co było wartością porównywalną do tej notowanej w Rumunii (169,5 euro), niższą od tej na Słowacji (ok. 178 euro), i zdecydowanie niższą od tej notowanej w Czechach (208,7 euro) za MWh.

Analizując zmiany cen energii elektrycznej w I połowie 2025 r. w porównaniu z I połową 2023 r., odnotowano znaczące spadki we wszystkich uwzględnionych krajach, przy czym najgłębsze spadki wystąpiły na Słowacji (-34,61%) oraz w Polsce (-34,42%), a więc znacznie silniejsze od średniej dla UE jako całości wynoszącej -22,54%. Spadki w Czechach (-19,48%) i Rumunii (-18,12%) były natomiast słabsze od średniej unijnej.

Koszty pracy w Polsce na tle Czech, Rumunii i Słowacji

Dane dotyczące kosztów pracy w sektorach przemysłu, budownictwa oraz usług² pokazują wyraźną, konsekwentną tendencję wzrostową w całej Unii Europejskiej w latach 2021-2024. Jednocześnie widoczne są istotne różnice w dynamice pomiędzy poszczególnymi krajami Europy Środkowo-Wschodniej, przy czym Polska stopniowo, ale konsekwentnie zbliża się do poziomów notowanych w bardziej rozwiniętych gospodarkach regionu.

Wg danych Eurostatu, w 2021 r. przeciętne godzinowe koszty pracy w Polsce wynosiły 11,5 EUR, przy średniej dla Unii Europejskiej na poziomie 28,8 EUR. Był to wówczas jeden z niższych poziomów w regionie, wyraźnie poniżej Czech (15,1 EUR) i Słowacji (14,4 EUR), choć nieco powyżej Rumunii (8,5 EUR). W kolejnych latach koszty pracy w Polsce rosły szybciej niż średnio w Unii – do 12,5 EUR w 2022 r., 14,5 EUR w 2023 r. i 17,3 EUR w 2024 r. Oznacza to wzrost o niemal 50% w ciągu trzech lat, co jest jednym z najwyższych temp w regionie. W tym samym okresie średni koszt pracy w UE zwiększył się z 28,8 EUR do 33,5 EUR (wzrost +16,3%).

¹ tj. sumę wartości inwestycji i dezinvestycji od początku występowania zjawiska BIZ w danym kraju w danych UNCTAD (1990 dla Polski, 1993 dla Czech i Słowacji, 1991 dla Rumunii) – skorygowaną o zmiany wynikające z różnic kursów i wyceny.

² z wyłączeniem administracji publicznej, obrony i ubezpieczeń społecznych.

Porównując Polskę do Czech, można zauważyć, że tempo wzrostu kosztów pracy było w Polsce wyraźnie wyższe. W Czechach koszt pracy zwiększył się z 15,1 EUR w 2021 r. do 18,2 EUR w 2024 r., co oznacza wzrost o 20,5%, a więc znacznie wolniejszy niż w Polsce. W Słowacji wzrost wyniósł 28% (z 14,4 EUR do 18,5 EUR), natomiast w Rumunii 47% (z 8,5 EUR do 12,5 EUR), co stawia ją tuż za Polską pod względem dynamiki wzrostu kosztów pracy.

Polska wciąż pozostaje krajem o relatywnie niższych kosztach zatrudnienia niż Czechy czy Słowacja, ale różnice te systematycznie się zmniejszają. Jeszcze w 2021 r. luka wobec Czech wynosiła 3,6 EUR, podczas gdy w 2024 r. spadła do zaledwie 0,9 EUR. Pod względem poziomu bezwzględnie Polska wciąż pozostaje znacząco poniżej średniej unijnej (w 2024 r. 17,3 EUR wobec 33,5 EUR w UE-27).

Bariery regulacyjne w Polsce na tle Czech, Rumunii i Słowacji

Opracowywany przez OECD wskaźnik regulacji rynków produktowych (PMR) z 2023 r.³ wskazuje, że Polska osiągnęła wynik 1,28, co plasuje ją poniżej średniej OECD wynoszącej 1,50. Oznacza to, że ogólny poziom restrykcyjności regulacyjnej w Polsce jest nieco niższy niż przeciętnie w krajach OECD (w PMR niższy odczyt oznacza lepszy wynik), a tym samym ramy instytucjonalne są relatywnie bardziej sprzyjające konkurencji. Dla porównania, Czechy uzyskały 1,32, Słowacja 1,51, a Rumunia 1,92. Polska zajmuje zatem korzystną pozycję w regionie EŚW, wyprzedzając pod względem regulacji wszystkie trzy analizowane kraje oraz zbliżając się do poziomu najbardziej konkurencyjnych systemów wśród państw o podobnej strukturze gospodarczej.

Analiza poszczególnych komponentów PMR ujawnia, że Polska szczególnie dobrze wypada w obszarach związanych z ciężarem administracyjnym i oceną regulacji.

Głównie miary wskaźnika *Zniekształcenia wywołane przez zaangażowanie państwa* (Distortions Induced by State Involvement) i *Bariery wjazdu do kraju i zagranicy* (Barriers to Domestic and Foreign Entry) dla Polski są poniżej średniej OECD odpowiednio (Polska 1,22 i 1,34 OECD 1,54 i 1,34). Pozostałe kraje osiągnęły wskaźniki powyżej Polski z wyjątkiem Czech, które w kategorii *Bariery wjazdu do kraju i zagranicy* uzyskały 1,28.

Wskaźnik *Obciążenie administracyjne i regulacyjne* (Administrative and Regulatory Burden) w tym *Wymagania administracyjne dla spółek z ograniczoną odpowiedzialnością i przedsiębiorstw prywatnych* (Administrative Requirements for Limited Liability Companies and Personally-owned Enterprises) wynosi 2,08 wobec średniej OECD na poziomie 2,12, co sugeruje ograniczoną skalę biurokratycznych barier w prowadzeniu działalności gospodarczej. Pozostałe kraje zostały gorzej ocenione: Czechy 2,41, Słowacja 2,34, Rumunia 3,86.

Również w kategorii *Komunikacja i uproszczenie obciążeń administracyjnych i regulacyjnych* (Communication and Simplification of Administrative and Regulatory Burden) Polska z wynikiem 0,83 wypada lepiej w porównaniu do analizowanych krajów: Czechy 1,27, Słowacja 1,91 i Rumunia 3,08. Średnia dla OECD wyniosła 1,89.

Nieco słabsze wyniki Polska odnotowano w komponentach odnoszących się do *Barier dla bezpośrednich inwestycji zagranicznych* (Barriers to FDI). Polska odnotowała najniższy

³ Wskaźnik publikowany jest raz na 5 lat, 2023 to jego ostanía dostępna obecnie edycja.

wskaźnik (0,3) w porównaniu do średniej OECD (0,3) jak i do Czech (0,07), Słowacji (0,14) i Rumunii (0,09).

Działania rządu ukierunkowane na poprawę atrakcyjności inwestycyjnej Polski

MRiT stale podejmuje działania mające na celu wzmocnienie konkurencyjności i atrakcyjności inwestycyjnej Polski. Dotyczy to zarówno działań systemowych, wpływających na konkurencyjność gospodarczą (np. deregulacja), jak i w ramach rozwoju instrumentów wsparcia inwestycji. Jednym z kluczowych instrumentów wsparcia pozostaje Polska Strefa Inwestycji (PSI), która umożliwia przedsiębiorcom uzyskanie pomocy w postaci zwolnień podatkowych w całym kraju – niezależnie od lokalizacji inwestycji. W ramach PSI (od września 2018 r. do 30 września 2025 r.) wydano łącznie 3 462 decyzje o wsparciu, co przełożyło się na 144,8 mld zł deklarowanych nakładów inwestycyjnych oraz utworzenie 53 975 nowych miejsc pracy.

Dodatkowo w celu przyciągnięcia projektów inwestycyjnych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki narodowej, realizowany jest *Program wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030*. Program ten umożliwia udzielanie grantów rządowych na realizację projektów z zakresu nowoczesnych technologii, badań i rozwoju oraz innowacyjnej produkcji przemysłowej. Wsparcie w ramach programu jest udzielane zarówno dużym inwestorom zagranicznym, jak i przedsiębiorstwom krajowym realizującym ambitne projekty rozwojowe. Od 2024 podpisano 16 umów w ramach Programu. Dzięki 4,5 mld zł nakładów inwestycyjnych powstanie 1 935 nowych miejsc pracy, w tym 710 dla wysoko wykwalifikowanych specjalistów. Na realizację projektów przyznano 285 mln zł wsparcia.

3. Pytanie dot. planowanych programów i instrumentów wsparcia inwestycji przemysłowych

Rząd dokłada wszelkich starań, aby tworzyć optymalne warunki dla rozwoju przedsiębiorczości na terenie kraju. Aktualnie w MRiT analizowane są możliwości dodatkowej poprawy otoczenia biznesowego oraz rozwoju instrumentów wsparcia inwestycji.

Przykładem ciągłego doskonalenia instrumentarium może być przyjęta w czerwcu tego roku nowelizacja rozporządzenia w sprawie pomocy publicznej udzielanej niektórym przedsiębiorcom na realizację nowych inwestycji, która umożliwia wsparcie inwestycji przemysłu obronnego w Polskiej Strefie Inwestycji i obniża progi wejścia w województwach wschodnich. To realna szansa dla przedsiębiorców i ważny krok w zapewnieniu stabilności gospodarczej i bezpieczeństwa Polsce.

W MRiT trwają też obecnie prace nad *Programem Rozwoju Inwestycji w Polskiej Gospodarce do 2035 roku*. Działanie zostało wpisane na listę priorytetów prac rządu. Program będzie następcą *Programu wspierania inwestycji o istotnym znaczeniu dla gospodarki polskiej na lata 2011-2030* i pozwoli na skuteczne przyciągnięcie najbardziej pożądaných projektów inwestycyjnych w ramach rozwoju technologii kluczowych.

Trwają również prace nad nowelizacją ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji, która reguluje funkcjonowanie Polskiej Strefy Inwestycji. Zmiany mają na celu uatrakcyjnienie instrumentu i zwiększenie dynamiki napływu nowych inwestycji.

W toku w MRiT są także prace nad *Strategią Rozwoju Przemysłu Obronnego*, której głównym celem będzie zwiększenie zdolności przemysłowego potencjału obronnego w aspekcie współczesnych zagrożeń bezpieczeństwa narodowego. Zakładamy, że dokument wyznaczy kierunki działań w obszarze modernizacji oraz wsparcia innowacyjności i konkurencyjności przemysłu obronnego, polityki eksportowej, a także instrumentów wsparcia realizowanych przez struktury państwa. Planujemy opracowanie mechanizmów służących podniesieniu poziomu gotowości obronnej państwa, w tym wspieranie procesów służących osiągnięciu niezależności technologicznej w sektorze obronnym, intensyfikację działań inwestycyjnych, jak również promocję polskich przedsiębiorstw poza granicami państwa. Przygotowywany projekt *Strategii Rozwoju Przemysłu Obronnego* ma charakter strategii sektorowej i będzie spójny ze średniookresową strategią rozwoju kraju, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295).

Ponadto warto zwrócić także uwagę na instrument będący w dyspozycji Ministra Aktywów Państwowych – Funduszu Inwestycji Kapitałowych (FIK). Środki Funduszu mogą być przeznaczane m.in. na nabywanie lub obejmowanie akcji lub udziałów przez Skarb Państwa w celu finansowania istotnych procesów inwestycyjnych w spółkach. Jego zasoby alokowane są poprzez otwarty i ciągły nabór. W 2025 r. z FIK wypłacono ok. 2,15 mld zł na cele inwestycyjne wyłonione w naborze. Spółki nadzorowane przez MAP identyfikują potrzeby w zakresie pozyskania kolejnych środków z FIK na inwestycje realizowane w roku 2026 i w latach kolejnych.

4. Pytanie dot. dialogu inwestycyjnego rządu z przedstawicielami branży motoryzacyjnej i elektronicznej

Zarówno MRiT, jak i przedstawiciele instytucji wspierających rozwój inwestycji w Polsce (m.in. PAIH, ARP, Specjalne Strefy Ekonomiczne) pozostają w ciągłym kontakcie z przedsiębiorcami inwestującymi w naszym kraju lub planującymi lokalizację nowych inwestycji.

Dotyczy to w szczególności sektora środków transportu (w tym motoryzacji), który szczególnie intensywnie korzysta z oferty Polskiej Strefy Inwestycji. Według stanu na 26 października 2025, w ramach PSI aktywnych jest 247 decyzji o wsparciu dla 196 przedsiębiorstw z sektora środków transportu. Łączna wartość deklарowanych nakładów tych projektów inwestycyjnych wynosiła 14,873 mld zł, a łączna deklarowana liczba nowych miejsc pracy utworzonych w ich wyniku 4 655.

Jeśli chodzi o branżę AGD, w ramach PSI aktywnych 5 decyzji o wsparciu dla pięciu przedsiębiorstw z branży AGD. Łączna wartość deklарowanych nakładów tych projektów inwestycyjnych wynosiła 2,313 mld zł a łączna deklarowana liczba nowych miejsc pracy utworzonych w ich wyniku 1 145.

5. Pytanie dot. działań rządu nakierowanych na obniżenie kosztów energii i poprawę stabilności regulacyjnej dla przemysłu

Ograniczenie i stabilizacja kosztów energii elektrycznej stanowią obecnie jeden z priorytetów polskiego rządu, zarówno w perspektywie długo- jak i krótkoterminowej. W ujęciu długoterminowym, strategicznym fundamentem dla trwałego obniżania kosztów energii oraz zwiększania bezpieczeństwa energetycznego w skali kraju, ale także w wymiarze europejskim, jest intensywne zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii (OZE) w krajowym miksie energetycznym.

Należy zwrócić uwagę, że w słoneczne dni Krajowa Sieć Elektroenergetyczna (KSE) dysponuje znaczącą nadwyżką mocy wytwórczych, za sprawą generacji z instalacji fotowoltaicznych. Zjawisko to prowadzi do znacznego obniżenia cen energii elektrycznej na rynku hurtowym, a niekiedy nawet do ich wartości ujemnych. Skorzystanie przez przemysł z niskiej ceny energii wymaga jednak dostosowania struktury zużycia energii do zmiennych warunków generacji lub elastycznego podejścia do zakupów dokonywanych przez przemysł, tak aby maksymalizować korzyści ekonomiczne płynące z taniej energii. Dodatkową opcją jest również inwestycja we własne źródła wytwórcze (jak np. instalacja PV) lub magazyny energii, co również pozwala przesunąć godziny wykorzystywania tańszej energii do procesów przemysłowych i skorzystanie ze zmian cenowych.

Kluczowym elementem tego procesu jest zwiększenie elastyczności podejścia do zakupów energii, jak i samego popytu na energię po stronie odbiorców przemysłowych. Przedsiębiorstwa, które dostosują swoje profile zużycia energii do godzin wysokiej produkcji np. z fotowoltaiki, mogą istotnie ograniczyć koszty operacyjne i jednocześnie przyczynić się do stabilizacji pracy systemu elektroenergetycznego.

Tania energia z OZE jest konieczna do efektywnej elektryfikacji przemysłu i całej gospodarki. Z drugiej zaś strony elektryfikacja procesów to umożliwienie większej ekspansji OZE w KSE. Obecnie problemem jest często nadmiar energii w systemie w czasie zwiększonej generacji z zielonych źródeł. Przez okresowy brak popytu na tę energię hamowany jest rozwój zielonych źródeł wytwórczych. Dochodzi wtedy do przeciążenia sieci, ujemnych cen energii na rynkach oraz redysponowania źródeł wytwórczych. Elektryfikacja gospodarki (czyli np. rozwój elektromobilności, zazielenienie przemysłu lub ciepłownictwa) pozwoli więc zagospodarować te nadwyżki. Dla przedsiębiorstw może być to okazja do skorzystania z niskich cen energii, dla KSE – lepsze bilansowanie lokalne i odciążenie sieci, a dla rynku OZE – impuls do dalszego rozwoju.

Podsumowując, na transformację energetyczną należy patrzeć międzysektorowo tak, aby maksymalnie wykorzystać efekt synergii w różnych gałęziach gospodarki. Mechanizmami, które mogą w tym pomóc, są np. odpowiedź strony popytowej (tzw. DSR, demand side response) czy taryfy dynamiczne. W rynkowy sposób umożliwią one korzystanie przez odbiorców końcowych z bardzo niskich cen energii powstałych w wyniku nadpodaży energii z OZE w określonych warunkach.

Działania zw. z rozwojem OZE

W 2024 roku OZE odpowiadały za ok. 30% energii elektrycznej wyprodukowanej i dostarczonej do polskiego systemu elektroenergetycznego (KSE). Zwiększenie tego udziału poprzez inwestycje w nowe instalacje OZE, ale także wzrost elastyczności

systemu, która pozwoliła zagospodarować jeszcze większy udział OZE w sieci, wpłynęło na dalszy rozwój OZE.

Obrazują to dane Agencji Rynku Energii S.A. (ARE) z końca sierpnia 2025 r., zgodnie z którymi, moc zainstalowana w OZE w Polsce wynosiła 36,4 GW, z czego:

- elektrownie słoneczne – 23,7 GW,
- elektrownie wiatrowe – 10,39 GW,
- elektrownie biogazowe – 0,32 GW,
- elektrownie biomasowe – 1 GW,
- elektrownie wodne – 0,98 GW.

Stanowi to ok. 48% całkowitej mocy zainstalowanej (74,6 GW) w polskim systemie elektroenergetycznym.

Powyższe poziomy mocy zainstalowanej w OZE osiągnięto m.in. poprzez zwiększoną mobilizację polskiego rządu do podejmowania m.in. działań regulacyjnych, służących uproszczeniu funkcjonowania rynku energetycznego, usprawnieniu inwestowania w OZE i zwiększaniu efektywności ich wykorzystania.

Wśród najważniejszych działań podjętych w ostatnim czasie należy wymienić rozwiązania służące przyspieszaniu inwestycji w odnawialne źródła energii. W MKiŚ ukończono prace nad opracowaniem ram prawnych dla wyznaczania obszarów przyspieszonego rozwoju OZE (OPRO) i prowadzi obecnie prace nad stworzeniem cyfrowych map potencjału OZE. Mapowanie umożliwi lepszą identyfikację obszarów o największym potencjale dla rozwoju odnawialnych źródeł energii i tym samym będzie wspierać lokalne strategie energetyczne. Mapy zostaną zintegrowane z krajowym portalem obejmującym infrastrukturę informacji przestrzennej (Geoportal), umożliwiającą dostęp do zebranych danych oraz ich dalszą analizę i wykorzystanie (zwłaszcza na potrzeby wyznaczania OPRO). Opracowanie map potencjału dla wszystkich najważniejszych technologii spodziewane jest do końca br.

Podstawa prawna dla mapowania znajduje się w ustawie z dnia 9 października 2025 r. o zmianie ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych oraz niektórych innych ustaw, podpisanej przez Prezydenta RP w dniu 4 listopada 2025 r.

Przepisy ustawy określają, że OPRO mają zostać wyznaczone na powierzchniach i terenach niebudzących wątpliwości z punktu widzenia ochrony środowiska. Docelowo ma to pozwolić na znaczące skrócenie etapu wydawania decyzji środowiskowej, uznawanego za najbardziej czasochłonny, a co za tym idzie także procesu inwestycyjnego (do 12 miesięcy).

MKiŚ prowadzi także działania umożliwiające digitalizację procesów inwestycyjnych OZE. Obecnie są realizowane prace na rzecz utworzenia platformy cyfrowej na potrzeby wydawania pozwoleń w zakresie odnawialnych źródeł energii. Jest to działanie wpisujące się w proces cyfryzacji procedur administracyjnych dla OZE oraz dotyczące zakresu kamieni milowych KPO. Ma ono zapewniać cyfrowe wnioskowanie i rozpatrywanie wniosków na wszystkich etapach administracyjnych, wymaganych do realizacji inwestycji i eksploatacji instalacji OZE (z wyjątkiem podłączenia do sieci). Uruchomienie ww. platformy planowane jest na II półrocze 2026 r.

W ramach działań edukacyjnych i informacyjnych na rzecz rozwoju odnawialnych źródeł energii, MKiŚ uruchomiło w czerwcu br. Krajowy Punkt Kontaktowy ds. Odnawialnych Źródeł Energii (KPK OZE). KPK OZE ma za zadanie udzielać wsparcia w zakresie procedur administracyjnych, które wymagane są w ramach procesów inwestycyjno-budowlanych instalacji odnawialnego źródła energii. Portal umożliwia skorzystanie z szeregu funkcjonalności, w tym m.in. formularza kontaktowego, za pomocą którego można skontaktować się w sprawie całego procesu inwestycyjnego lub poszczególnych procedur.

Bardzo istotny dla wzrostu udziału OZE w krajowym miksie energetycznym oraz poprawy bezpieczeństwa energetycznego, a tym samym obniżenia cen energii, jest lokalny rozwój niewielkich instalacji OZE, w tym instalacji prosumenckich, oraz promocja społeczności energetycznych (tj. klastrów, spółdzielni oraz obywatelskich społeczności energetycznych), które są kluczowym narzędziem rozwoju energetyki lokalnej. Krajowy Plan w dziedzinie Energii i Klimatu (KPEiK) przewiduje powstanie ok. 300 społeczności do 2030 r.

W celu skutecznego promowania ich rozwoju MKiŚ przygotował, we wspomnianej już ustawie z dnia 9 października 2025 r. o zmianie ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych oraz niektórych innych ustaw, m.in. ułatwienia dla JST przy zakupie energii w klastrze oraz rozszerzenie Spółdzielni Energetycznych na gminy miejskie.

Kluczowe zmiany legislacyjne w poprzednich latach miały natomiast na celu dostosowanie rynku do systemu net-billingu (rozliczania wartościowego) i zmotywowanie prosumentów do zwiększania autokonsumpcji oraz inwestowania w magazyny energii. W tym celu w ustawie o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw⁴ wprowadzono współczynnik korekcyjny 1,23 do depozytu prosumenckiego, co służy zwiększeniu opłacalności rozliczeń wartości energii wprowadzonej do sieci, minimalizując jednocześnie różnice między ceną sprzedaży a ceną zakupu.

Ponadto ustawą o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw⁵ wprowadzono nową formułę prosumenta - obok istniejących od 2021 r. prosumenta wirtualnego i zbiorowego, umożliwiono rozliczanie energii wytwarzanej na dachu budynku wielolokalowego w formule prosumenta lokatorskiego.

O skuteczności podejmowanych działań świadczą m.in. wyniki aukcji OZE, które realizowane są corocznie. Ostatnie odbyły się w lipcu 2025 roku i w ich trakcie zakontraktowano w koszykach lądowej energetyki wiatrowej ponad 1 600 MW oraz fotowoltaiki blisko 1800 MW. Jednocześnie od początku istnienia systemu aukcyjnego, tj. od 2016 r. do 2025 zakontraktowano w nim blisko 17 700 MW mocy zainstalowanej elektrycznej, z czego nieco ponad 12 000 MW to moce pozostałe do wybudowania. Wyniki aukcji na przestrzeni lat utrwalają trend ekspansji przede wszystkim projektów fotowoltaicznych.

Ponadto, 17 grudnia br. zostanie zorganizowana pierwsza aukcja dla morskich farm wiatrowych. Przyniesie ona krajowemu systemowi elektroenergetycznemu do 4 GW mocy

⁴ Ustawa z dnia 27 listopada 2024 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1847).

⁵ Ustawa z dnia 17 sierpnia 2023 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1762).

zainstalowanej w technologii OZE o wysokiej sprawności i sterowalności. Jej organizacja jest jednak zależna od podpisania przez Prezydenta RP wskazanej wyżej nowelizacji ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych.

W przyszłości planowane jest także wprowadzenie do polskiego porządku prawnego aukcji dla biometanu. Projektowane przepisy będą zawierały m.in. aukcyjny system wsparcia operacyjnego dla wytwórców biometanu w instalacjach OZE o mocy powyżej 1 MW. Będzie on uzupełnieniem wachlarza dostępnej pomocy inwestycyjnej oferującej obecnie wsparcie w systemie FIP (Feed in Premium) dla instalacji OZE wytwarzających biometan o mocy do 1 MW. Przepisy te znajdowały się w zawetowanej przez Prezydenta RP ustawie z dnia 5 sierpnia 2025 r. o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw i będą procedowane w nowym projekcie ustawy.

Działania zw. z zasadami funkcjonowania systemu energetycznego

W ramach działań krótkoterminowych przedłużono na okres IV kw. 2025 r. mechanizm ceny maksymalnej na poziomie 500 zł/MWh dla gospodarstw domowych. Wprowadzono także przepisy obligujące sprzedawców energii elektrycznej do rekalkulacji taryf dla gospodarstw domowych na IV kwartał 2025 r., tak aby dostosować je do spadających cen na hurtowych rynkach energii. Dla odbiorcy w gospodarstwie domowym obniżenie cen w taryfach jest neutralne, ponieważ do końca roku, dzięki mechanizmowi wsparcia wprowadzonemu przez Rząd, odbiorca chroniony jest ceną maksymalną 500 zł/MWh. Zrekalkulowane taryfy wpisują się w trend obniżki cen na rynkach hurtowych energii elektrycznej, co pozwala antycypować także niższe ceny energii w taryfach na 2026 rok.

W ramach działań systemowych wdrożono niżej wymienione rozwiązania, które powinny przyczynić się do obniżenia cen energii elektrycznej lub lepszego zarządzania jej zużyciem przez odbiorców, tj.:

- 1) możliwość skorzystania przez odbiorcę z umów z ceną dynamiczną, gdzie ceny rozliczeniowe kształtowane są w oparciu o aktualne notowania giełdowe. W przypadku możliwości dostosowania profilu zużycia do zmieniających się cen w poszczególnych godzinach doby, odbiorca poniesie niższe koszty energii elektrycznej niż na umowie ze stałą ceną o każdej porze dnia;
- 2) możliwość uczestniczenia przez odbiorców końcowych w procesie agregacji – dzięki umiejętnemu zarządzaniu zużyciem energii elektrycznej i dostosowywaniu zużycia do aktualnej sytuacji w systemie elektroenergetycznym, odbiorcy będą w stanie czerpać korzyści z tego mechanizmu w postaci obniżenia ostatecznej wysokości rachunku;
- 3) uruchomienie Centralnego Systemu Informacji Rynku Energii (CSIRE) i dalsza szybko postępująca realizacja harmonogramu liczników zdalnego odczytu (LZO) – dzięki ww. procesom zwiększy się automatyzacja wymiany danych między uczestnikami rynku, ułatwiająca zarządzanie energią elektryczną poprzez integrację danych o jej produkcji i zużyciu z różnych źródeł, umożliwiając tworzenie ofert bardziej dopasowanych do potrzeb indywidualnych odbiorców, którzy posiadają własne źródła energii odnawialnej, takie jak instalacje fotowoltaiczne i pompy ciepła. LZO pozwalają na lepsze kontrolowanie zużycia energii elektrycznej w domach;

- 4) do 30 września 2026 r. planowane jest wydanie nowego rozporządzenia taryfowego, które może obejmować reformę sposobu naliczania taryf dystrybucyjnych. W ujęciu długoterminowym, rządowe i resortowe dokumenty strategiczne kształtują krajową transformację energetyczną w taki sposób, aby prowadziła do obniżenia kosztów energii i poprawy stabilności regulacyjnej dla przemysłu.

Szczególne rozwiązania dla przemysłu energochłonnego

Rozwój autoprodukcji przemysłowej w oparciu o OZE jest kluczowy dla zwiększenia niezależności energetycznej nie tylko przemysłu, ale i całego kraju. Rolą MKiŚ jest zapewnienie równowagi między wsparciem dla rozwoju OZE a ochroną konkurencyjności przemysłu.

Szacowana na 2030 r. ogromna, niemal 30 TWh luka w zapotrzebowaniu przemysłu na długoterminowe umowy na zakup energii elektrycznej bezpośrednio od wytwórcy – PPA (wg danych Aurora Energy Research), wskazuje na pilność podejmowania działań służących intensywnemu rozwojowi OZE. Długoterminowa stabilizacja cen energii jest bowiem kluczowa dla rozwoju przemysłu energochłonnego i zachowania jego konkurencyjności na rynkach globalnych.

W związku z powyższym oraz w kontekście unijnych wymogów dotyczących ulg dla odbiorców energochłonnych, wprowadzono wyższe ulgi dla sektorów narażonych na ryzyko bądź szczególne ryzyko przeniesienia działalności poza UE.

Obecnie sama wysokość ulgi nie jest już uzależniona od współczynnika intensywności zużycia energii. Zastosowano maksymalne dopuszczone w wytycznych CEEAG⁶ ulgi wynoszące odpowiednio 75% bądź 85% wartości wszystkich opłat dotyczących bezpośrednio energii elektrycznej, mających wspierać transformację energetyczną.

Zgodnie z unijnymi wytycznymi, uwzględniono w nich wszystkie 91 sektorów narażonych na szczególne ryzyko relokacji oraz 25 sektorów narażonych na ryzyko relokacji. Oznacza to prawie podwojenie zakresu sektorowego ulg (z 63 do 116 sektorów).

Powyższe oznacza specjalne uwzględnienie znaczenia sektora energochłonnego, którego przedstawiciele, przy dołożeniu odpowiednich starań mogą ponosić koszt PM OZE, opłaty kogeneracyjnej i opłaty OZE w wysokości wynoszącej zaledwie 25% lub 15% obowiązków, co jest wartością znacznie niższą niż dla pozostałych odbiorców energii elektrycznej.

Dostrzegając wagę i rolę OZE, MKiŚ aktywnie pracuje nad uproszczeniem procedur administracyjnych dla tych inwestycji. Wiele opisanych wcześniej zmian zawarto we wspomnianej ustawie 9 października 2025 r. o zmianie ustawy o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych oraz niektórych innych ustaw. Także nowy projekt nowelizacji ustawy o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (UC118), będzie służył m.in. dalszemu upraszczaniu procedur OZE, również dla przedsiębiorców. Projekt będzie transponował dyrektywę 2023/2413 z dnia 18 października 2023 r. zmieniającą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze

⁶ Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią z 2022 r. 2022/C 80/01.

źródeł odnawialnych, także w zakresie procedur inwestycyjnych. Skierowanie go do procesu konsultacji publicznych, opiniowania i uzgodnień jest planowane w najbliższych miesiącach.

Działania zw. z podwyższaniem efektywności energetycznej

Istotnym mechanizmem wsparcia efektywności energetycznej jest system świadectw efektywności energetycznej (tj. system białych certyfikatów), wdrożony ustawą o efektywności energetycznej⁷. Przedsiębiorstwa przemysłowe mogą brać udział w systemie realizując przedsięwzięcia inwestycyjne, których efektem jest zmniejszenie zużycia energii finalnej, a więc i kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa. Za przedsięwzięcia służące poprawie efektywności energetycznej, Urząd Regulacji Energetyki przyznaje świadectwa stanowiące prawa majątkowe. Sprzedaż certyfikatów na Towarowej Giełdzie Energii umożliwia częściowy zwrot kosztów inwestycji. Korzyścią dla zakładu przemysłowego jest oczywiście zmniejszenie kosztów energii. W ramach systemu świadectw efektywności energetycznej, w latach 2021-2023 zaoszczędzono ok. 500 kiloton oleju ekwiwalentnego (ktoe) energii finalnej.

Procedowana nowelizacja ustawy o efektywności energetycznej (UC-77) wprowadza systemowe usprawnienia mechanizmów wsparcia poprawy efektywności energetycznej, w tym systemu białych certyfikatów, które będą skutkowały zmniejszeniem zużycia energii w gospodarce, a więc także kosztów energii ponoszonych przez przedsiębiorstwa, a w konsekwencji zwiększających konkurencyjność sektora przemysłowego. Wdrożenie projektowanych rozwiązań zapewni zmniejszenie energochłonności gospodarki oraz osiągnięcie celów w zakresie efektywności energetycznej na 2030 r. wynikających z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1791 w sprawie efektywności energetycznej oraz zmieniającej rozporządzenie (UE) 2023/955 oraz dalszą poprawę efektywności energetycznej po roku 2030.

Działania międzynarodowe zw. z rewizją EU ETS

Na forum unijnym rząd RP konsekwentnie podnosi kwestię kosztów transformacji dla przemysłu i konieczności zapewnienia odpowiednich mechanizmów wsparcia dla firm. Nacisk ze strony Polski przynosi konkretne rezultaty, czego wyrazem jest zmiana kierunku działań Komisji Europejskiej. Obecnie KE przykładą większą wagę do kwestii związanych z konkurencyjnością unijnych gospodarek w kontekście realizacji celów klimatycznych oraz dostępności cen energii.

Również dzięki staraniom m.in. polskiego rządu, który zwracał uwagę na konieczność zainicjowania procesu rewizji EU ETS (Europejski System Handlu Emisjami), KE zaplanowała kompleksową rewizję systemu na 2026 r. Prace nad konkretnymi propozycjami rozpoczną się po przedłożeniu przez KE stosownego wniosku. Jednak już teraz rząd RP postuluje m.in.

- utrzymanie bezpłatnych uprawnień do emisji zgodnie z obowiązującymi zasadami,
- wprowadzenie mechanizmów kontroli cen uprawnień do emisji, wyłączenie produkcji obronnej z ETS,

⁷ Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz.U.2025.711).

- uwzględnienie specyfiki poszczególnych państw członkowskich i regionów w ramach architektury wsparcia finansowego dla transformacji.

Planowana rewizja systemu EU ETS powinna zostać wykorzystana do możliwie najbardziej kompleksowego przeglądu, ponieważ rozpoczyna się kluczowy okres funkcjonowania systemu. Celem powinno być przygotowanie najbardziej efektywnego systemu gwarantującego zachowanie konkurencyjności europejskich gospodarek.

Polska konsekwentnie sprzeciwia się również nowym inicjatywom, które mogłyby negatywnie wpływać na konkurencyjność krajowej gospodarki oraz aktywnie angażuje się na rzecz korekty przyjętych regulacji tam, gdzie jest to możliwe.

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Michał Jaros

Sekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

w Ministerstwie Rozwoju i Technologii